

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY. KLASA 5

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I.1. Czytanie utworów literackich – liryka

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
– rozpoznaje czytany utwór jako wiersz, – wygłasza z pamięci wskazany wiersz, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, – krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór, – wie, kto to osoba mówiąca w wierszu, – wyjaśnia pojęcie podmiotu lirycznego,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – wymienia cechy poezji, – czyta wiersz głośno i wyraźnie, – wygłasza z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe, – wypowiada się na temat przeczytanego utworu, – podejmuje próbę uzasadnienia wrażen, jakie	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – uzasadnia, dlaczego utwór jest wierszem, – czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa, – wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z poprawną dykcją, – określa temat wiersza, – opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – wyjaśnia, na czym polega język poezji, – czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, – wygłoszą wiersz z pamięci, odpowiednio modulując głosem i dokonując interpretacji głosowej, – opowiada w ciekawy sposób o sytuacji	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybiera, w tym interaktywnej, – samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, – tworzy własne przykłady epitetów, porównań, uosobień, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych, ożywień,

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
– wie, kto to jest bohater wiersza, – wyjaśnia pojęcie adresata utworu, – odróżnia podmiot liryczny od adresata, – wymienia wartości w utworze, – wskazuje wers i strofę (zwrotkę), – odróżnia wers od strofy (zwrotki), – wyjaśnia, czym jest rym, wers, refren, – wymienia nazwy środków stylistycznych, takich jak: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, – wymienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, – zna pojęcia hymnu, bajki,	- wzbudza w nim przeczytany utwór, – wskazuje wartości ważne dla podmiotu lirycznego w omawianych utworach, – określa nastrój wiersza, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny, np. rysunek, drama), który stanowi interpretację omawianego utworu, – nazywa wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata, – opowiada o osobie mówiącej w wierszu, – przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, – wskazuje adresata utworu, – wskazuje bohatera utworu, – odnajduje wers, w którym jest zwrot do adresata, – rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy	– wyodrębnia obrazy poetyckie, – nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór, – przedstawia, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunku, dramy, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, – określa cechy bohatera wiersza, – porównuje rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, – rozpoznaje w wierszu przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, powtórzenie, – wie, że utwór może mieć sens dosłowny i przenośny, – rozpoznaje refren jako element rytmizujący wypowiedź,	- przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, – opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat, – porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, – opisuje adresata utworu, – wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, które wzbudza w nim czytany utwór, – wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, – wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście, – uzasadnia własne rozumienie utworu, – rozpoznaje funkcję epitetu, porównania, uosobienia, metafory, apostrofy, ożywienia, powtórzenia,	– wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych, uosobień, ożywień, apostrof, powtórzeń, – odczytuje sens przenośny w utworze, – wymyśla własne propozycje wyrazów rymujących się, – omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – określając nastrój wiersza, uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu, – charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, – charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza,

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
– odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł.	- dźwiękonaśladowcze, apostrofy w omawianych tekstach, – wymienia nazwy środków: ożywienie, apostrofa, powtórzenie, – wskazuje rymy w wierszu, – rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź, – rozpoznaje utwór jako hymn, bajkę, – dzieli wers na sylaby.	– dzieli wersy na sylaby i podaje ich liczbę w każdym z nich, – wymienia cechy hymnu, bajki.	– odróżnia sens dosłowny od przenośnego, – wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź – liczbę sylab w wersie, – wskazuje cechy hymnu i bajki w danym utworze.	– porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza, – rozpoznaje hymn i bajkę wśród innych gatunków literackich.

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
– odpowiada na proste pytania dotyczące fragmentu tekstu, – rozpoznaje utwór epicki, – odróżnia utwór epicki od wiersza, – wymienia elementy świata przedstawionego: czas, miejsce akcji, bohaterów, wydarzenia, – rozpoznaje fikcję literacką, – wskazuje elementy realistyczne (rzeczywiste) w omawianych utworach, – wymienia wybrane gatunki literackie: mit, opowiadanie, powieść, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł, – wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – odpowiada na pytania dotyczące fragmentu tekstu, – wymienia cechy utworu epickiego, – określa czas i miejsce akcji oraz bohaterów, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, – wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w przeczytanych utworach, – wymienia cechy gatunkowe mitu, opowiadania i powieści, – wyszukuje w tekście określone informacje, – rozpoznaje elementy budowy utworu – tytuł, – ustala kolejność wydarzeń w utworze,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – odpowiada na proste pytania dotyczące znajomości całego tekstu, – czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, – rozpoznaje czytany utwór jako epikę oraz mit, opowiadanie, powieść, – opowiada o elementach świata przedstawionego, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach, – rozpoznaje elementy budowy utworu – puenta, – opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, – wskazuje dialog w utworze,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy, – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w przeczytanych utworach, – uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do mitu, opowiadania, powieści, – rozpoznaje elementy budowy utworu – punkt kulminacyjny, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, – wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, – rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, – dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju i gatunku literackiego, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytuł, puenta, punkt kulminacyjny, – prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
– rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim, – rozpoznaje bohatera, – wymienia bohaterów utworu, – zna pojęcie narratora, – zna pojęcie narracji, – zna pojęcia fabuły, akcji, – rozpoznaje wątek główny w utworze, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst, – rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, – opowiada ustnie o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń, – wie, co to dialog i monolog.	– nazywa wyrazy wskazujące narratora, – rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, – przedstawia bohatera utworu, – wymienia niektóre cechy bohaterów, – rozpoznaje wyrazy wskazujące na narrację, – odróżnia fabułę od akcji, – rozpoznaje wątki poboczne, – wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, – wypowiada się na temat przeczytanego utworu, – wskazuje wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach, – rozpoznaje ważne informacje w utworze, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny, np. rysunek, drama, spektakl)	– nazywa rodzaj narratora w omawianym utworze, – nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, – wymienia większość cech bohaterów, – nazywa rodzaj narracji: pierwszoosobowa, trzecioosobowa, – omawia wątek główny, – wymienia zdarzenia składające się na akcję w utworze, – określa doświadczenia bohaterów literackich, – prezentuje własne rozumienie utworu, – ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, – rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, – rozpoznaje fakty i opinie,	– określa relacje łączące bohaterów utworu, – uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu, – odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, – dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, – określa tematykę utworu, – omawia wątek poboczny, – odróżnia zdarzenia fabuły utworu od akcji, – porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu,	- zależności między wydarzeniami, – porównuje narratora w różnych utworach literackich, – charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, – porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia swoje wnioski, – określi problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
	teatralny), który będzie interpretacją utworu, – rozpoznaje dialog i monolog.	– wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury, – odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, drama, spektakl teatralny, – odróżnia dialog od monologu.	muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych, – porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami.	

I.2. Odbiór tekstów kultury – obraz

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
OBRAZ				
– określa tematykę obrazu, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim dzieło sztuki, – wymienia elementy obecne na obrazie.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – prezentuje elementy przedstawione na obrazie, – wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obecne na obrazie, – odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, – nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, – określa uczucia, jakie wywołuje obraz, – przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki, – wskazuje cechy tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, – opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, – opisuje umieszczone na obrazie elementy, – przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki poprzez podanie tematów rozmów postaci przedstawionych na obrazie, – rozumie właściwości tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – określa nastrój obrazu oraz uzasadnia swoją wypowiedź, – przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, – omawia elementy sztuki plastycznej, takie jak: plan, barwy, kompozycja, światło, ruch, – dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie.

1.2. Odbiór tekstów kultury – spektakl teatralny, koncert, kino, program telewizyjny i radiowy

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SPEKTAKL TEATRALNY, KONCERT, KINO, PROGRAM TELEWIZYJNY I RADIOWY				
– rozpoznaje słownictwo związane z teatrem, – odróżnia spektakl teatralny od programu radiowego, telewizyjnego, koncertu i kina, – wie, kto to jest widz i aktor, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, takie jak: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, muzyka, – wymienia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego, takie jak: gra aktorska, muzyka, – odróżnia tekst literacki od jego adaptacji, – wie, co to jest adaptacja utworu literackiego, – zna zasady zachowania się w kinie, na koncercie czy w teatrze.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – przedstawia własne rozumienie spektaklu, filmu, muzyki, – wskazuje cechy tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, takie jak: reżyseria, rekwizyty, – wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego: reżyseria, – wskazuje charakterystyczne cechy przekazów audiowizualnych – filmu, – rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego, np. filmowa, sceniczna, radiowa, – wskazuje elementy plakatu teatralnego,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – rozumie właściwości tekstów kultury przynależnych do: teatru, filmu, muzyki, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny – charakteryzacja, – wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego – ujęcie, – wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych – programu informacyjnego, – wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją, – zestawia treści tekstów kultury z własnym doświadczeniem, – wypowiada się na temat filmu, koncertu, spektaklu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach, – określa cechy bohaterów, – opisuje bohaterów, – wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu, – przedstawia morał płynący z przedstawienia, – opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem, – przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze, – planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy i rekwizyty do przedstawienia.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – pracując w grupie, planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny, – pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia, – wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego, – wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze, – przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnego mitu.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SPEKTAKL TEATRALNY, KONCERT, KINO, PROGRAM TELEWIZYJNY I RADIOWY				
	– potrafi zachować się w kinie, na koncercie czy w teatrze.	– świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.		

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego

II.2. Zróżnicowanie języka

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA, SŁOWOTWÓRSTWO				
– rozpoznaje sylabę, – wie, że <i>i</i> w wyrazie może pełnić różne funkcje, – zna pojęcie głoski nosowej, – zna pojęcie frazeologizmu, – zna frazeologizmy omawiane na lekcji, – wie, co to jest synonim i antonim, – zna słownik synonimów, – wie, że jest oficjalna i nieoficjalna odmiana polszczyzny.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – dzieli wyraz na sylaby, – wie, co to jest samogłoska, – rozróżnia funkcję samogłoski <i>i</i>, – wie, co to związek frazeologiczny, – rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, – rozpoznaje synonimy i antonimy, – wie, jak korzystać ze słownika synonimów, – odróżnia oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – dzieli wyrazy na sylaby, – określa rolę samogłoski <i>i</i>, – wyjaśnia, co to jest związek frazeologiczny, – wie, że związki frazeologiczne są obecne w życiu codziennym, – podaje przykłady związków frazeologicznych, – podaje przykłady synonimów i antonimów, – omawia zasady korzystania ze słownika synonimów, – tworzy teksty z wykorzystaniem oficjalnej i nieoficjalnej odmiany polszczyzny, – rozpoznaje różne odmiany polszczyzny.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – rozpoznaje funkcję <i>i</i> w wyrazie, – wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, – redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, – wyjaśnia, czym są synonimy i antonimy, – tworzy synonimy i antonimy, – korzysta w praktyce ze słownika synonimów, – używa stylu dostosowanego do sytuacji komunikacyjnej.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – wykorzystuje w praktyce znajomość alfabetu do sprawnego wyszukiwania tytułów utworów w podręczniku i korzystania ze słowników, – wskazuje różne funkcje głoski <i>i</i>, – stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne, – używa synonimów i antonimów w celowy sposób, – dostosowuje sposób wypowiedziania się do zamierzonego celu wypowiedzi.

II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
– wymienia części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, przyimek, zaimek, – zna pojęcia: odmienne i nieodmienne części mowy, – podaje pytania odmiennych części mowy, – rozpoznaje osobowe formy czasownika, – wymienia formy, przez które odmienia się czasownik: osoba, liczba, czas, rodzaj, tryb, – odróżnia bezokolicznik od odmiennych form czasownika, – rozpoznaje osobę i liczbę czasownika, – rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – rozpoznaje w zdaniu części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, przyimek, zaimek, – wymienia odmienne i nieodmienne części mowy, – rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>, bezokoliczniki oraz konstrukcje z <i>się</i>, – nazywa przypadki i ich pytania, – odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, – rozpoznaje czas i tryb czasownika, – wskazuje wyrażenie przymkowe,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – rozpoznaje formy przypadków wyrazów, – rozpoznaje rodzaj czasownika, – stosuje poprawne formy rzeczownika, czasownika, przymiotnika, – odmienia czasownik przez osoby, liczby, rodzaje, czasy, tryby, – nazywa tryby czasownika, – podaje przykłady wyrażen przymkowych, – przekształca formy nieosobowe czasownika w formy osobowe,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – określa przypadek rzeczownika w zdaniu, – stosuje poprawne formy liczebnika, – rozpoznaje poszczególne części mowy, – stosuje w praktyce zasady pisowni przymków prostych i złożonych oraz wyrażen przymkowych, – rozpoznaje spójniki, – przekształca czasowniki w formach osobowych na czasowniki w formach nieosobowych, – przekształca zdania z jednego trybu w inny,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – określa funkcję części mowy w tekście, – zapisuje bezbłędnie przymki proste i złożone oraz wyrażenia przymkowe, – używa poprawnie różnych form odmiennych części mowy, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika, – odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników, – stopniuje bezbłędnie przysłówki i przymiotniki w sposób regularny i nieregularny,

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
– wie, że rzeczownik odmienia się przez przypadki, – wie, że przymiotniki i przysłówki się stopniują, – rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy.	– wie, że przyimek jest nieodmienną częścią mowy, – wie, że przyimek łączy się z rzeczownikiem, – rozróżnia stopnie przymiotnika i przysłówka, – wie, że liczebnik ma rodzaje.	– stosuje stopniowanie regularne przymiotników i przysłówków, – określa rodzaje liczebników.	– stosuje stopniowanie nieregularne przymiotników i przysłówków, – odróżnia rodzaje liczebników.	– tworzy różne rodzaje liczebników.

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
- odróżnia zdanie od równoważnika zdania, - wie, że w zdaniu jest podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie i okolicznik, - podaje pytania podmiotu i orzeczenia, - rozpoznaje zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, - zna pojęcie zdania złożonego.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> - wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania, - wie, że jest grupa podmiotu i grupa orzeczenia, - dostrzega związki między wyrazami w zdaniu, - wskazuje w zdaniu podmiot, orzeczenie, przydawkę, - wymienia pytania przydawki, dopełnienia i okolicznika, - rozpoznaje związki główne i poboczne, - odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, - odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> - rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania, - rozpoznaje w zdaniu dopełnienie i okolicznik, - rozpoznaje związki zgody, - rozpoznaje zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, - zna pojęcie szyku wyrazów, - wyodrębnia zdania składowe w zdaniu złożonym.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> - tworzy zdanie i równoważnik zdania, - przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie, - rozpoznaje, jaką częścią mowy jest wyrażony podmiot, a jaką orzeczenie, - rozpoznaje grupę podmiotu i grupę orzeczenia, - odróżnia części zdania i poprawnie je nazywa, - odróżnia przydawkę od dopełnienia i okolicznika, - rozpoznaje związki rządu i przynależności, - sporządza wykres zdania pojedynczego, - stosuje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte w	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> - poprawnie stosuje zdanie i równoważnik zdania w swoich wypowiedziach, - określa funkcje składniowe części zdania, - tworzy poprawnie związki wyrazowe w zdaniach, - dokonuje poprawnie rozbioru logicznego zdania, - stosuje poprawny szyk zdania, - tworzy poprawnie różne rodzaje zdań, - stosuje poprawnie w swoich wypowiedziach zdania pojedyncze i złożone, - przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
			różnych formach wypowiedzi, – stosuje zasadę kolejności wyrazów w zdaniu pojedynczym, – wyjaśnia, czym się różni zdanie pojedyncze od zdania złożonego.	

II.4. Ortografia i interpunkcja

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
– zapisuje poprawnie wyrazy często używane,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u>	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – zna zasady pisowni wielkiej i małej litery oraz partykuły <i>nie</i>	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – zna zasady pisowni w zakresie pozostałych zasad	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – zapisuje poprawnie wyrazy z trudnością ortograficzną,

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 5**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
– rozpoczyna wypowiedzenie wielką literą, – rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik, – stosuje kropkę na końcu zdania.	– zna zasady pisowni wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, h, ch</i> i pisowni partykuły <i>nie</i> z czasownikami, – zapisuje poprawnie wyrazy, których pisownię wcześniej wyćwiczył, – wie, że należy postawić przecinek, aby oddzielić te same części mowy, – stosuje cudzysłów w tytułach, – używa wykrzyknika, – wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu.	- z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami oraz partykuły <i>-by</i> z osobowymi formami czasowników, – stosuje zasady pisowni wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, h, ch</i> oraz partykuły <i>nie</i> z czasownikami, – oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym, – stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach.	- ortograficznych, w tym partykuły <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu najwyższym oraz <i>-ji, -ii, -i</i> w zakończeniach rzeczowników, – zapisuje poprawnie wyrazy w zakresie wprowadzonych zasad ortograficznych, – zapisuje poprawnie wyrazy z <i>ó</i> niewymiennym, – zapisuje poprawnie wyjątki w pisowni <i>rz</i> po spółgłoskach, – zapisuje poprawnie wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> niewymiennym, – zapisuje poprawnie wyrazy z <i>h</i> niewymiennym, – stosuje cudzysłów w celu oznaczenia czyichś słów, – używa dwukropka przed wyliczeniem, – określa różnice w treści zdania w zależności od	– stosuje dwukropek i myślnik w dialogu, – korzysta samodzielnie i sprawnie ze słownika ortograficznego, – redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
			zastosowanego znaku interpunkcyjnego.	

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST, OPOWIADANIE				
– rozpoznaje notatkę wśród innych form wypowiedzi, – rozpoznaje dialog, – dostrzega interpunkcję w zapisie dialogu, – wie, co zawiera opis postaci, miejsca, krajobrazu i obrazu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – zna cechy notatki, – rozpoznaje dialog, – zna zasady zapisywania dialogu, – gromadzi słownictwo do opisu postaci, miejsca, obrazu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – zapisuje dialog, – tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu na podstawie planu, – wyjaśnia, co to jest akapit, – podaje przykłady argumentu,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – tworzy różne rodzaje notatek, – tworzy dialog, – porządkuje słownictwo do opisu postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – tworzy według własnego pomysłu funkcjonalną notatkę, w tym interaktywną, – stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu,

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST, OPOWIADANIE				
– podejmuje próbę tworzenia opisu postaci, miejsca, – zna pojęcie akapitu, – zna pojęcie argumentu, – wie, co to jest plan wydarzeń, – wie, czym się różni plan ramowy od planu szczegółowego, – wie, jaką formą wypowiedzi są życzenia, – podejmuje próbę napisania życzeń, – wie, jak wygląda zaproszenie i ogłoszenie, – rozpoznaje elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – zna list, opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym z dialogiem, i charakterystykę jako formy wypowiedzi,	– tworzy plan opisu postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu, – wie, co to jest akapit, – wie, co to jest argument, – wie, jak jest zbudowany argument, – wie, jak tworzyć plan wydarzeń, – odróżnia plan ramowy od planu szczegółowego, – wie, czym cechują się życzenia, – rozpoznaje zaproszenie i ogłoszenie wśród innych form wypowiedzi, – zna elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – zna elementy listu, – odróżnia nadawcę i adresata, – zna zasady pisowni w zwrotach do adresata, – pisze list prywatny,	– tworzy plan ramowy, – wskazuje wymagane informacje w zaproszeniu i ogłoszeniu, – omawia elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – wypowiada się na temat cech listu jako formy wypowiedzi, – podaje przykłady nadawcy i adresata, – omawia zasady pisowni w zwrotach do adresata, – pisze rozwinięty list prywatny, – selekcjonuje informacje, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list, opowiadanie odtwórcze i twórcze,	– tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu, – stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity, – stosuje argumenty w swoich wypowiedziach, – omawia budowę argumentu, – tworzy plan szczegółowy, – układa życzenia, – tworzy zaproszenie i ogłoszenie z dwoma argumentami, – pisze wypowiedź w formie listu i opowiadania z dialogiem o właściwej kompozycji i układzie graficznym, – stosuje akapity, – tworzy współczesne formy komunikatów, zachowując zasady etykiety językowej,	– samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu o właściwej kompozycji i układzie graficznym, – podejmuje próbę uzasadniania argumentu, – tworzy plan w jednolitej formie: zdania lub równoważniki zdań, – tworzy życzenia i zaproszenie w formie oficjalnej i nieoficjalnej, – tworzy urozmaicone pod względem stylu opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym z dialogiem, – rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 5				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST, OPOWIADANIE				
– wie, kim są nadawca i adresat, – zna zwroty do adresata, – zna współczesne formy komunikatów, takie jak np. e-mail, SMS.	– tworzy plan opowiadania odtwórczego i twórczego, w tym z dialogiem, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, dialog, – rozróżnia współczesne formy komunikatów, takie jak np. e-mail, SMS.	– posługuje się współczesnymi formami komunikatów, takich jak np. e-mail, SMS.	– stosuje wiedzę o języku w tworzonych przez siebie formach wypowiedzi.	